

Dosarul nr. 2ra-457/23
2-22061649-01-2ra-22032023

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud. T. Sîrcu)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. N. Budăi, D. Băbălău, I. Dutca)

ÎNCHEIERE

27 martie 2024

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

Completul de judecată, în componența:
Președinte, judecător
Judecători

Stela Procopciuc
Oxana Parfeni
Mariana Ursachi

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de Valentina Ganea, reprezentată de avocatul Vasile Rîhlea,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Valentina Ganea împotriva Societății pe Acțiuni „Energocom” cu privire la anularea ordinului de concediere, constatarea ilegalității de a nu răspunde la cerere, obligarea încheierii contractului individual de muncă, încasarea salariului, repararea prejudiciului moral și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 17 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respins apelul declarat de Valentina Ganea și menținută hotărârea din 24 august 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru,

c o n s t a ț ă :

La 03 mai 2022, Valentina Ganea, reprezentată de avocatul Vitalie Malai a depus cerere de chemare în judecată împotriva S.A. „Energocom” cu privire la anularea ordinului de concediere nr. 7-C din 31 ianuarie 2022, emis de S.A. „Energocom”; constatarea ilegalității de a nu răspunde la cererea din 24 ianuarie 2022; obligarea încheierii contractului individual de muncă pentru o perioadă determinată de până la 2 ani; încasarea salariului în mărime de 70 440 de lei; repararea prejudiciului moral în mărime de 23 480 de lei și compensarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii reclamanta a indicat că, în perioada 06 ianuarie 2006 – 31 ianuarie 2022, a fost angajată în funcția de contabil-șef la S.A. „Energocom”, iar prin ordinul nr. 4-C din 17 ianuarie 2022, emis de S.A. „Energocom”, a fost preavizată despre încetarea raporturilor de muncă în termen de 14 zile calendaristice, prin prisma art. 86 alin. (1) lit. y¹) din Codul muncii.

A menționat că, nefiind de acord cu ordinul nominalizat, la data de 21 ianuarie 2022 a înregistrat cererea prealabilă la S.A. „Energocom” privind suspendarea ordinului nr. 4-C din 17 ianuarie 2022, însă nu a primit niciun răspuns. Ulterior, la 24 ianuarie 2022, a depus cerere cu privire la încheierea contractului de muncă pe un termen determinat în conformitate cu art. 55 lit. f) din Codul muncii, la care, de asemenea nu a primit răspuns.

Reclamanta a susținut că, prin ordinul nr. 7-C din 31 ianuarie 2022, emis de S.A. „Energocom”, a fost concediată din funcția de contabil-șef, dezacordul fiind notat expres pe ordinul respectiv.

A invocat că, pe parcursul activității nu a avut încălcări disciplinare sau de altă natură, astfel de pretenții cu privire la activitatea sa nu au fost formulate de către administrația S.A. „Energocom”.

Reclamanta a relatat că, la data de 20 ianuarie 2022 a depus cerere către Consiliul pentru Prevenirea și Eliminarea Discriminării și Asigurării Egalității, audierile fiind stabilite pentru data de 06 mai 2022.

A reținut că, a sesizat instanța de judecată până la data audierilor, în scopul de a nu admite expirarea termenului de decădere pentru prezentarea acțiunii în instanța de judecată în cazul litigiilor de muncă prevăzut la art. 355 alin. (1) lit.) a) din Codul muncii.

Reclamanta a punctat că, prin răspunsul oferit de Inspekția teritorială a Muncii Chișinău nr. 261 din 28 februarie 2022, s-a constatat încălcarea principiului stabilit la art. 47 din Codul muncii, care impune restricții sau orice limitare, directă sau indirectă, în drepturi ori stabilirea unor avantaje, directe sau indirecte, la încheierea contractului individual de muncă în dependență de sex, rasă, etnie, religie, domiciliu, opțiune politică sau origine socială.

Astfel, reclamanta a considerat că, S.A. „Energocom” ilegal a încetat relațiile de muncă, fără nici o explicație, refuzând să încheie contractul de muncă pentru o perioadă determinată, fapt care i-a cauzat un prejudiciu material în mărime de 23 480 de lei lunar, iar la data depunerii cererii de chemare în judecată, prejudiciul material constituia suma de 70 440 de lei, prejudiciul moral constituind 23 480 de lei și penalitatea de întârziere.

Prin urmare, reclamanta Valentina Ganea a solicitat obligarea S.A. „Energocom” să încheie un contract individual de muncă pentru o perioadă determinată de până la 2 ani și încasarea salariului pentru perioada încălcării dreptului de a munci de la 01 februarie 2022 – 03 mai 2022 în mărime de 70 440 de lei.

Prin cererea de concretizare a cerințelor din 23 mai 2022, reclamanta Valentina Ganea a solicitat anularea ordinului nr. 7-C din 31 ianuarie 2022 privind concedierea din funcția de contabil-șef, emis de S.A. „Energocom”; constatarea ilegalității de a nu răspunde la cererea din 24 ianuarie 2022 cu privire la admiterea la muncă, începând cu data de 01 februarie 2022; obligarea S.A. „Energocom” să încheie contract individual de muncă cu Valentina Ganea de specialitate contabil și audit, de profesie contabil, calificare 241106 Contabil (contabilitate financiară și de gestiune), pentru o perioadă determinată de până la 2 ani cu efect juridic, începând cu data de 01 februarie 2022, în funcția de contabil-șef sau contabil cu salariu de funcție de 23 480 de lei lunar; obligarea

S.A. „Energocom” să achite retribuiția salarială lunară în mărime de 23 480 de lei, începând cu data de 01 februarie 2022 și până la data încadrării în câmpul muncii; repararea prejudiciului moral în mărime de 23 480 de lei, echivalentul unui salariu de funcție și încasarea cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din 24 august 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, a fost respinsă ca fiind neîntemeiată cererea de chemare în judecată depusă de Valentina Ganea, reprezentată de avocatul Vitalie Malai împotriva S.A. „Energocom” cu privire la anularea ordinului de concediere nr. 7-C din 31 ianuarie 2022, constatarea ilegalității de a nu răspunde la cererea din 24 ianuarie 2022, obligarea încheierii contractului individual de muncă, încasarea salariului, repararea prejudiciului moral și compensarea cheltuielilor de judecată (f.d. 76, 79-94).

Nefiind de acord cu soluția primei instanțe, la data de 26 august 2022, Valentina Ganea, reprezentată de avocatul Vitalie Malai a declarat apel, solicitând admiterea acestuia, casarea hotărârii primei instanțe, rejudecarea cauzei și emiterea unei noi hotărâri, prin care acțiunea să fie admisă integral (f.d. 78). La data de 28 octombrie 2022, Valentina Ganea a prezentat apel motivat (f.d. 97-103).

Prin decizia din 17 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău a fost respins apelul declarat de Valentina Ganea și s-a menținut hotărârea din 24 august 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, emisă în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Valentina Ganea împotriva Societății pe Acțiuni „Energocom” cu privire la anularea ordinului de concediere, constatarea ilegalității de a nu răspunde la cerere, obligarea încheierii contractului individual de muncă, încasarea salariului, repararea prejudiciului moral și compensarea cheltuielilor de judecată (f.d. 116, 117-127).

Pentru a decide astfel, instanța de apel a reținut că încetarea contractului individual de muncă din inițiativa angajatorului, are loc în situații expres prevăzute de legiuitor, care se pot datora unor cauze imputabile salariatului sau care nu sânt legate de culpa salariatului, precum și în unele situații ce țin de activitatea angajatorului, și pentru alte motive prevăzute de legislația muncii. Desfacerea din inițiativa angajatorului a contractului individual de muncă pe durată nedeterminată, precum și a celui pe durată determinată, include motivele care se aplică tuturor angajaților, precum și motivele care se aplică numai anumitor categorii de salariați.

Curtea de Apel Chișinău a menționat că, potrivit pct. 27 lit. b) din Contractul individual de muncă nr. 1 din 06 ianuarie 2006, încheiat între Valentina Ganea și S.A. „Energocom”, părțile au prevăzut posibilitatea încetării contractului individual de muncă la inițiativa uneia dintre părți (art. 85 și 86 din Codul muncii), astfel situației din speță sunt aplicabile dispozițiile statuate la art. 86 alin. (1) lit. y¹) din Codul muncii (f.d. 7-8).

Instanța de apel a notat că, din conținutul notei de serviciu, prezentate de reclamanta Valentina Ganea angajatorului S.A. „Energocom” rezultă că, ultima are statut de pensionar începând cu data de 25 iulie 2016, fapt confirmat de ambele părți în litigiu (f.d. 6).

În această ordine de idei, Curtea de Apel Chișinău a apreciat ca fiind întemeiată concluzia primei instanțe, potrivit căreia, angajatorul S.A. „Energocom” a fost în drept

de a desface contractul individual de muncă încheiat cu Valentina Ganea, în legătură cu deținerea de către ultima a statutului de pensionar.

Instanța de apel a notat că Valentina Ganea și-a valorificat dreptul la pensie începând cu data de 25 iulie 2016, fiind menținute raporturile de muncă cu S.A. „Energocom”, în virtutea posibilității de a face uz de dreptul său prevăzut la art. 86 alin. (1) lit. y¹) din Codul muncii, or, prin prisma acestei norme de drept, încetarea contractului individual de muncă poate fi realizat doar în privința persoanelor care și-au stabilit efectiv pensia pentru limită de vârstă, nu și cele care au obținut dreptul la pensie, fără a-și stabili pensia.

Curtea de Apel Chișinău a statuat că încetarea raporturilor de muncă cu Valentina Ganea constituie un drept exclusiv al angajatorului S.A. „Energocom” în baza art. 86 alin. (1) lit. y¹) din Codul muncii.

În susținerea poziției enunțate, s-a reținut jurisprudența Curții Constituționale din Decizia nr. 61 din 19 iunie 2018 de inadmisibilitate a sesizării nr. 74g/2018 privind excepția de neconstituționalitate a articolului 86 alin. (1) lit. y¹) din Codul muncii (menținerea de către persoana pensionată a statutului de salariat) în care Curtea Constituțională a subliniat că, norma legală nu comportă un caracter imperativ, desfacerea contractului individual de muncă fiind dependentă de alegerea angajatorului, care decide în mod deliberat cu privire la oportunitatea încetării raporturilor de muncă, atât în funcție de cerințele profesionale și condițiile speciale impuse de anumite tipuri de locuri de muncă, cât și în legătură cu atingerea vârstei generale de pensionare.

Totodată, referitor la respectarea procedurilor ce au precedat încetarea relațiilor de muncă cu Valentina Ganea, Curtea de Apel Chișinău a menționat că, acesteia i s-a adus la cunoștință ordinul nr. 4-C din 17 ianuarie 2022, emis de S.A. „Energocom”, prin care Valentina Ganea a fost preavizată despre încetarea contractului individual de muncă după expirarea termenului de 14 zile, și ordinul nr. 5-C din 17 ianuarie 2022, emis de S.A. „Energocom”, prin care i s-a acordat ziua de miercuri a săptămânii, pentru ca să-și caute un alt loc de muncă (f.d. 39-verso), fapt confirmat inclusiv de către Valentina Ganea (f.d.73-verso).

Instanța de apel a apreciat ca fiind întemeiată concluzia primei instanțe în partea ce ține de netemeinicia alegațiilor Valentinei Ganea, potrivit cărora, pentru concedierea persoanei din funcția de contabil-șef, este necesară respectarea unui termen de preavizare de o lună, conform art. 85 alin. (4¹) din Codul muncii, or, art. 184 alin. (1) lit. b) din Codul muncii, prevede în mod expres respectarea termenului de 14 zile pentru preavizare în cazul concedierii, demisia reprezentând desfacerea contractului individual de muncă din inițiativa salariatului, iar concedierea reprezentând desfacerea contractului individual de muncă din inițiativa angajatorului, acestea fiind două instituții diferite a căror regim juridic diferă.

Referitor la relevanța deciziei Consiliului pentru Prevenirea și Eliminarea Discriminării și Asigurării Egalității nr. 12/22 din 30 mai 2022, prezentate de Valentina Ganea în vederea susținerii poziției sale, instanța de apel a notat că, de către Curtea Constituțională au fost supuse examinării constituționalității dispoziții legale similare, în care s-au analizat și aspectele ce țin de salariații discriminați în raport cu alte categorii

de salariați, inclusiv pe criteriul de vârstă, raționamentele expuse de Curtea Constituțională în Hotărârea nr. 5 din 23 aprilie 2013 privind controlul constituționalității articolului 301 alin. (1) lit. c) din Codul muncii nr. 154-XV din 28 martie 2003, fiind aplicabile și în cazul dedus judecării.

Astfel, în Hotărârea nr. 5 din 23 aprilie 2013, Curtea Constituțională a indicat expres că, temeiul suplimentar pentru încetarea contractului individual de muncă cu cadrele didactice (similar fiind contabilul-șef) stipulat de art. 301 alin. (1) lit. c) (similar art. 86 alin.(1) lit. y¹), are natura unei condiții legale pentru exercitarea unei profesii, aplicabile în mod egal tuturor persoanelor aflate în situații identice, respectiv acelor care se încadrează în ipoteza prevăzută de norma juridică. O asemenea măsură nu este de natură să încalce principiul egalității prevăzut de art.16 din Constituție. La pct. 83 din hotărârea enunțată, Curtea a reținut că, este admisibil un tratament diferențiat, bazat pe criteriul de vârstă atunci când, având în vedere natura unei activități profesionale sau condițiile de exercitare a acesteia, criteriul în cauză constituie o cerință profesională esențială și determinantă. Un tratament diferențiat pe motive de vârstă poate fi admis și justificat de un obiectiv legitim, în special de politica ocupării forței de muncă, a pieței muncii sau a formării profesionale.

Referitor la pretenția privind obligarea S.A. „Energocom” de a încheia un contract individual de muncă cu Valentina Ganea, instanța de apel a subliniat că, la încheierea contractului individual de muncă, este necesar acordul părților. Totodată, angajatorul nu are obligația de a încheia pe perioadă determinată un contract individual de muncă cu Valentina Ganea, prin urmare instanța de judecată nu poate obliga S.A. „Energocom” în calitate de angajator, să încheie contract individual de muncă pe perioadă determinată cu Valentina Ganea.

La data de 28 februarie 2023, Valentina Ganea, reprezentată de avocatul Vasile Rîhlea a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea integrală a deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe, pronunțarea unei noi hotărâri de admitere a cererii de chemare în judecată depuse de Valentina Ganea (f.d. 132-139).

În motivarea recursului s-a invocat că decizia instanței de apel este neîntemeiată și ilegală.

Recurenta a indicat că încetarea contractului de muncă a avut loc cu încălcarea ordinelor 4 și 5 și prevederilor art. 184 din Codul muncii, deoarece deși în ordinele respective, zilele de miercuri (19 și 26 ianuarie), erau preconizate zile libere, pentru a căuta alt loc de lucru, în zilele respective, ca și altele, până la 30 ianuarie 2022, inclusiv, Valentina Ganea a lucrat de la ora 8 până la ora 22:00 – 23:00, fiind ocupată de pregătirea documentele contabile pentru anul 2021.

A menționat că din data de 18 până pe 23 ianuarie s-a aflat în concediu de boală, termenul aflării în concediu de boală a fost achitat de către S.A. „Energocom”, respectiv în ziua de 19 ianuarie nu a putut să-și caute alt loc de muncă.

Astfel, recurenta a susținut că concedierea a avut loc și cu încălcarea prevederilor art. 86 alin. (2) din Codul muncii, deoarece din 31 ianuarie 2022, s-a aflat în concediu de boală până la data de 04 februarie 2022. Iar, concedierea salariatului în perioada

aflării lui în concediu medical nu se admite.

A notat că în cererea de chemare în judecată nu a contestat dreptul angajatorului de concediere conform prevederilor art. 86 alin. (1) lit. y¹) din Codul muncii, în legătură cu faptul că are statutul de pensionar pentru limită de vârstă. Dar a contestat refuzul S.A. „Energocom” cu privire la încheierea unui contract individual de muncă pentru o perioadă de până la 2 ani în calitate de contabil-șef sau contabil, cu salariu de funcție de 23 480 de lei lunar, având în vedere, că în perioada din 24 – 31 ianuarie 2022, funcția era vacantă.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la data de 17 noiembrie 2022 (f.d. 116, 117-127).

Materialele cauzei atestă că la data de 09 ianuarie 2023, decizia motivată a instanței de apel a fost expediată la adresa electronică a Valentinei Ganea și a reprezentantului acesteia, avocatului Vitalie Malai (f.d. 178).

Astfel, recursul, declarat la 28 februarie 2023, este în termen.

La 22 martie 2023, copia recursului a fost expediată în adresa intimă S.A. „Energocom”, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței (f.d. 143).

Prin referința depusă prin intermediul poștei electronice la 26 aprilie 2023, S.A. „Energocom” a solicitat emiterea unei încheieri asupra inadmisibilității recursului declarat de recurenta Valentina Ganea (f.d. 151-156).

Conform art. XI alin. (1) și (3) din Legea pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție) nr. 246 din 31 iulie 2023, prezenta lege intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, cu excepția art. IV, V pct. 1–9 și 11–16 și art. VII, care vor intra în vigoare la 01 septembrie 2023.

Recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi vor fi examinate în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.

Din sensul normei de drept enunțate, urmează că legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale, cu excepția temeiurilor în baza cărora se vor examina recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi. Respectiv, recursul declarat de Valentina Ganea, reprezentată de avocatul Vasile Rîhlea, a fost depus până la data intrării în vigoare a Legii pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție) nr. 246 din 31 iulie 2023, și va fi examinat în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.

Examinând temeiurile recursului în raport cu actele cauzei civile Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul este inadmisibil din următoarele motive.

În conformitate cu art. 432 din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea

esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- b¹) a aplicat o lege care a fost declarată neconstituțională;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

- a) cauza a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;
- b) cauza a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;
- c) în judecarea cauzei au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;
- d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;
- e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;
- f) hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Temeiurile prevăzute la alin. (3) se iau în considerare de către instanță din oficiu.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4).

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Valentina Ganea, reprezentată de avocatul Vasile Rîhlea nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Prin urmare, argumentele invocate în recurs nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat asupra deciziilor instanțelor de apel are caracter nedevolutiv și controlul judiciar se circumscrie doar asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se în exclusivitate doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție menționează și faptul că, procedura admisibilității constă în verificarea faptului dacă motivele

invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Totodată, completul Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție relevă că, conform jurisprudenței CEDO, recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Rebai și alții contra Franței, 25 februarie 1995), pe când în recursul declarat de Valentina Ganea, reprezentată de avocatul Vasile Rîhlea asemenea aspecte nu se regăsesc.

Astfel, din considerentele menționate, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de Valentina Ganea, reprezentată de avocatul Vasile Rîhlea, ca inadmisibil.

În conformitate cu art. 431 alin. (2), 433 lit. a) și 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Recursul declarat de Valentina Ganea, reprezentată de avocatul Vasile Rîhlea se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte, judecător

Stela Procopciuc

Judecători

Oxana Parfeni

Mariana Ursachi